

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

PRZEDMIOT: HISTORIA KLASA 5

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Na ocenę dopuszczającą uczeń:	Na ocenę dostateczną uczeń potrafi to co na ocenę dopuszczającą i ponadto:	Na ocenę dobłą uczeń potrafi to co na ocenę dostateczną i ponadto:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to co na ocenę dobrą i ponadto:	Stopień celujący otrzymuje uczeń, który : posiada wymagania na ocenę bardzo dobrą i ponadto:
ROZDZIAŁ I: POLSKA POD WŁADZĄ KOMUNY					
1. Początki władzy komunistów w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Manifest PKWN, Ziemie Odzyskane, – zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (22 VII 1944 r.), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (I 1947 r.) – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Curzona, akcja „Wisła”, proces szesnastu, referendum ludowe, Urząd Bezpieczeństwa (UB), Milicja Obywatelska (MO) – zna daty: referendum ludowego (30 VI 1946 r.), procesu szesnastu (VI 1945 r.), , – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta – wskazuje na mapie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), – identyfikuje postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – charakteryzuje sytuację polityczną w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Blok Demokratyczny, Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) – przedstawia uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne różnych postaw Polaków wobec nowych władz	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu – wyjaśnia znaczenie terminów: Wolność i Niezawisłość (WiN), – identyfikuje postacie: Jana Stanisława Jankowskiego, Zygmunta Szendzielorza, Józefa Kurasia

	władzy w Polsce przez komunistów	kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce	Polsce w latach 1944-1947 – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej		
2. Odbudowa powojenna	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kolektywizacja wsi, PGR	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu – zna daty: planu 3-letniego (1947-1949), początków kolektywizacji rolnictwa (1949 r.), planu 6-letniego (1950-1955) – przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce – opisuje przebieg nacjonalizacji i kolektywizacji w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o handel, „wyścig pracy” – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – charakteryzuje efekty realizacji planów wieloletnich w sferze gospodarczej i społecznej	Uczeń: – ocenia skutki społeczne reform gospodarczych i gospodarki planowej – podaje założenia planów 3-letniego i 6-letniego	Uczeń: - omawia i ocenia rolę propagandy w forsowaniu reform społeczno-gospodarczych w powojennej Polsce – identyfikuje postać Hilarego Minca
3. Polska w czasach stalinizmu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR),	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, socrealizm – identyfikuje postacie:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Polsce (SP), ruch księży patriotów,	Uczeń: – ocenia metody sprawowania władzy w Polsce na początku lat 50.

	Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) – zna datę przyjęcia konstytucji PRL (1952 r.) powstania PZPR (XII 1948 r.) – identyfikuje postać Bolesława Bieruta – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim	Józefa Cyrankiewicza, Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje rozwój socrealizmu w Polsce – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski	Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), – charakteryzuje stosunek komunistów do młodzieży – omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich	stowarzyszenie PAX – zna datę internowania kard. S. Wyszyńskiego (1953–1956) – opisuje system represji stalinowskich wobec Kościoła, podziemia niepodległościowego i opozycji wewnątrz-partyjnej	– identyfikuje postacie: Witolda Pileckiego, Czesława Kaczmarka, Bolesława Piaseckiego
4. Polski Październik	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, – zna daty: poznańskiego Czerwca (VI 1956 r.), polskiego października (X 1956 r.) – identyfikuje postać Władysława Gomułki – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego października w 1956 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: puławianie, natolińczycy, polski Październik – identyfikuje postać Józefa Cyrankiewicza – opisuje przejawy odwilży w Polsce – przedstawia przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy – omawia proces	Uczeń: – zna daty: wydarzeń poznańskich (28–30 VI 1956 r.), VIII Plenum KC PZPR (19–20 X 1956 r.), – wymienia problemy władzy komunistycznej w Polsce w połowie lat 50. XX w. – opisuje proces rywalizacji o wpływy między grupami partyjnymi w PZPR – przedstawia stosunki	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Klub Krzywego Koła, – zna datę śmierci B. Bieruta (1956 r.) – prezentuje poglądy natolińczyków oraz puławian na tle sytuacji wewnętrznej w kraju	Uczeń: – identyfikuje postać Konstantego Rokossowskiego – porównuje przebieg i skutki wydarzenia poznańskiego Czerwca z powstaniem węgierskim z 1956 r.

		odwilży po dojściu W. Gomułki do władzy	między państwem a Kościołem katolickim w okresie odwilży		
5. Mała stabilizacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obchody Milenium Chrztu Polski, – zna daty: obchodów Milenium Chrztu Polski (1966 r.), Grudnia '70 (15–17 XII 1970 r.) – wyjaśnia genezę Grudnia '70	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała stabilizacja, – zna daty: wydarzeń marcowych (III 1968 r.), – identyfikuje postacie: Willy'ego Brandta, Edwarda Gierka – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL – przedstawia przyczyny i przebieg wydarzeń marcowych 1968 r. – wyjaśnia skutki wydarzeń na Wybrzeżu oraz opisuje ich przebieg	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewizjoniści, dogmatycy, List 34, Marzec '68 – zna daty: listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (XI 1965 r.), opublikowania Listu 34 (1964 r.), – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika, – przedstawia przebieg obchodów milenijnych – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w 1968 r. – omawia stosunek władz PRL do inteligencji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „komandosi”, – ocenia zachowanie władz PRL i ZSRR w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r. – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem Katolickim – opisuje narodziny i działalność opozycji	Uczeń: – identyfikuje postacie: Zbigniewa Cybulskiego, Antoniego Słonimskiego,
6. Rządy Edwarda Gierka	Uczeń: – zna daty: wyboru	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – ocenia okres

	Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978 r.) – identyfikuje postacie: Edwarda Gierka, Jana Pawła II – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka – wyjaśnia znaczenie terminów: Komitet Obrony Robotników (KOR)	terminów: nomenklatura, Czerwiec '76 – zna daty: wydarzeń czerwcowych (VI 1976 r.), powstania KOR (IX 1976 r.) – prezentuje okoliczności umocnienia władzy Edwarda Gierka – opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.	terminu: propaganda sukcesu” – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika – omawia okoliczności narodzin opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w. – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w. – przedstawia relacje państwo-Kościół w okresie rządów E. Gierka – omawia okoliczności, zasięg i skutki przemian gospodarczych w czasach rządów E. Gierka	terminów: Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), KPN, Wolne Związki Zawodowe (WZZ) – zna daty: powstania ROPCiO (1977 r.), założenia WZZ (1978 r.), utworzenia KPN (1979 r.) – porównuje podobieństwa i różnice polityki władz PRL w stosunku do Kościoła za rządów Gomułki i Gierka	rządów Edwarda Gierka na tle sytuacji politycznej, jak i ekonomicznej – identyfikuje postacie: Leszka Moczulskiego, Stanisława Pyjasa
7. Polska droga do wolności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, – zna daty: wydarzeń sierpniowych (VIII	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), Ogólnopolskie	Uczeń: – zna daty: przejęcia władzy przez W. Jaruzelskiego (1981 r.) – identyfikuje postać Czesława Kiszczaka	Uczeń: – identyfikuje postacie: Stanisława Kani, Ryszarda Kuklińskiego, Alfreda Miodowicza

	1980 r.), wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981 r.), – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	„Solidarność”, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), – zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980 r.), powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980 r.), zniesienia stanu wojennego (22 VII 1983 r.), 1989 r.) – przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych w 1980 r. – identyfikuje postacie: Jerzego Popiełuszki, Jana Pawła II, – omawia przebieg wydarzeń sierpniowych	Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) – zna daty: wypadków w kopalni Wujek (16 XII 1981 r.), pielgrzymek Jana Pawła II do Polski (1983 i 1987 r.), przyznania Pokojowej Nagrody Nobla L. Wałęsie (1983 r.), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984 r.) – przedstawia sytuację polityczno- gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w. – opisuje stan wojenny w Polsce	– omawia działalność opozycji antykomunistycznej, w tym rolę Kościoła w walce z reżimem	
ROZDZIAŁ II: ŚWIAT PO UPADKU KOMUNIZMU					
1. Kryzys i upadek komunizmu w Europie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierestrojka</i> – identyfikuje postać Michaiła Gorbaczowa - opisuje próby reform stosowane przez Michaiła Gorbaczowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głasnost</i> , <i>uskorienie</i> , – przedstawia przejawy kryzysu ZSRR w latach 80. - opisuje przebieg konfliktu afgańskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mudżahedini - zna daty: interwencji zbrojnej ZSRR w Afganistanie (1979- 1989), przejęcia władzy przez M.	Uczeń: – omawia kryzys ZSRR w kontekście problemów wewnętrznych i konfliktu afgańskiego - opisuje pomoc amerykańską udzielaną	Uczeń: – identyfikuje postacie: Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki, Babraka Kamrala

			Gorbaczowa (1985 r.), - wyjaśnia na czym polegała ofensywa prezydenta Reagana	mudżahedinom	
2. Jesień narodów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Jesień Ludów – charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna rewolucja, – zna daty: zburzenia muru berlińskiego (1989 r.), ZSRR (1990 r.), zjednoczenia Niemiec (1990 r.), – identyfikuje postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla,	Uczeń: – zna daty: aksamitnej rewolucji w Czechosłowacji (1989 r.), obalenia komunizmu w , Rumunii i na Węgrzech (1990 r.),	Uczeń: – omawia proces rozpadu ZSRR, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie – przedstawia rolę Michaiła Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego	Uczeń: – identyfikuje postacie: Ericha Honeckera, Nicolae Ceașescu, Giennadija Janajewa, Leonida Krawczuka – porównuje proces odchodzenia od komunizmu w różnych państwach Europy
3. Wojna i pokój na przełomie XX i XXI wieku	Uczeń: – zna datę: rozwiązania ZSRR (XII 1991 r.) – identyfikuje postać Borysa Jelcyna – wyjaśnia znaczenie terminu: Wspólnota Niepodległych Państw	Uczeń: – zna daty: rozpadu Jugosławii (1991-1992), wojny w Jugosławii (1991–1995), – identyfikuje postacie: Aleksandra Łukaszenki – prezentuje przyczyny i skutki konfliktu w byłej Jugosławii	Uczeń: – zna daty: wojny w Czeczenii (1994-1999), – omawia przebieg konfliktu w byłej Jugosławii – opisuje konsekwencje rozpadu ZSRR	Uczeń: – zna datę: wojny o Górny Karabach (1991 r.) - prezentuje zróżnicowane losy państw postsowieckich i próby stworzenia rosyjskiej strefy wpływów – omawia genezę oraz przebieg konflikt	Uczeń: – przedstawia przebieg konfliktu azersko- ormiańskiego o Górski Karabach – przedstawia przyczyny i skutki terroryzmu Czeczenów

				między Tutsi i Hutu	
4. Integracja europejska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Unia Europejska – zna daty: powstania EWWiS (1952 r.), podpisania traktatów rzymskich (1957 r.), powstania Unii Europejskiej (1993 r.) – podaje przyczyny integracji europejskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), – zna daty: (1985 r.), zawarcia traktatu w Maastricht (1992 r.) – identyfikuje postacie: Konrada Adenauera, Alcida De Gasperiego, Roberta Schumana – wskazuje na mapie państwa należące do UE	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA), układ z Schengen, Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG) plan Schumana, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euroatom), traktat z Maastricht – zna daty: powstania RWPG (1949 r.), powstania Trybunału Sprawiedliwości (1952 r.), – przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej	Uczeń: – zna datę rozwiązania RWGP (1991 r.) – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej – opisuje rozwój systemu demokratycznego w Europie Zachodniej	Uczeń: – podaje przykłady gospodarczej zależności krajów komunistycznych od ZSRR, określając jej konsekwencje
5. Wyzwania współczesnego świata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: globalizacja, Al-Kaida – omawia zalety i wady nowych	Uczeń: – identyfikuje postacie: Saddama Husajna, – wyjaśnia znaczenie terminów: internet, telefonia komórkowa,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: protokół z Kioto – zna datę wejścia w życie protokołu z Kioto	Uczeń: – omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka, wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych	Uczeń: – ocenia zjawisko zderzenia cywilizacji we współczesnym świecie – zna daty:

	środków komunikacji – zna datę ataku na World Trade Center (11 IX 2001 r.) – identyfikuje postacie: George’a Busha, Osamy bin Ladena	„globalna wioska”, amerykanizacja, popkultura, masakra na placu Tiananmen – zna datę inwazji USA na Irak (2003 r.) – opisuje zjawisko amerykanizacji – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej – omawia przejawy globalizacji we współczesnym świecie – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku	(2005 r.), masakry na placu Tiananmen (VI 1989 r.), – prezentuje zagrożenia ekologiczne – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata	– przedstawia przyczyny dominacji USA we współczesnym świecie – omawia sytuację polityczną i gospodarczą współczesnych Chin	zamachów w Madrycie (2004 r.), Biełstanie (2004 r.) i Londynie (2005 r.) – identyfikuje postać Teng Siao-pinga – ocenia problem terroryzmu na świecie odwołując się do przykładów
ROZDZIAŁ III: III RZECZPOSPOLITA					
1. Polska droga do wolności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Okrągły Stół, – zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989 r.), wyborów czerwcowych (4 VI 1989 r.) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm kontraktowy – zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989 r.), powołania rządu T. Mazowieckiego (IX 1989 r.) – identyfikuje postacie: Tadeusza	Uczeń: – identyfikuje postać Czesława Kiszczaka – prezentuje następstwa wyborów czerwcowych – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	Uczeń: – określa cele i przedstawia działania PZPR w ostatnich latach PRL – omawia wydarzenia, które doprowadziły do powołania rządu T. Mazowieckiego	Uczeń: – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

	Jaruzelskiego	Mazowieckiego – podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu			
2. Przemiany polityczne i ustrojowe	– stosuje pojęcia: lustracja – omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, Lecha Wałęsy, – charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r. – opisuje okoliczności wycofania wojsk sowieckich z Polski	– stosuje pojęcia: „wojna na górze”, – omawia działalność postaci: Lecha Kaczyńskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego – charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r.	– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 grudnia 1990 r., 1991 r., 1992 r., 2 kwietnia 1997 r. – przedstawia scenę polityczną III RP – omawia przebieg i znaczenie reformy samorządowej – przedstawia reformę administracyjną kraju z 1999	stosuje pojęcia i rozwija skróty: PC, BBWR, KPN, UOP, WSI, SDRP, SLD – omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Floriana Siwickiego, Zbigniewa Bujaka, Jarostawa Kaczyńskiego, Leszka Millera, Waldemara Pawlaka, Ryszarda Kaczorowskiego	– omawia i ocenia zmiany w strukturach resortów siłowych – opisuje proces transformacji polskiej lewicy i przyczyny jej zwycięstwa wyborczego w latach 90.
3. Transformacja gospodarcza i społeczna	– omawia działalność postaci: Leszka Balcerowicza – charakteryzuje zjawisko hiperinflacji i metody walki z nią	– stosuje pojęcia: reformy Balcerowicza, gospodarka wolnorynkowa, popiwiek, bezrobocie strukturalne – przedstawia założenia planu Balcerowicza – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki transformacji	– stosuje pojęcia: gospodarka wielosektorowa, biedaszyby, denominacja – umiejscawia w czasie: reformy Balcerowicza, wprowadzenie denominacji	– omawia znaczenie prywatyzacji i skutki reform społeczno-gospodarczych	– wyjaśnia związek reform gospodarczych z aferami gospodarczymi w latach 90. w Polsce

		społeczno- gospodarczej			
4. Polska w NATO i UE	– wyjaśnia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1999 r., 1 maja 2004 r., 2007 r. – omawia proces przyjmowania Polski do struktur NATO oraz rolę w strukturach tej organizacji – wymienia kraje wchodzące w skład Trójkąta Weimarskiego i Grupy Wyszehradzkiej	– omawia działalność postaci: Jerzego Buzka, Leszka Millera, Aleksandra Kwaśniewskiego, Bronisława Geremka, – przedstawia proces rozpadu instytucji dawnego bloku wschodniego w Europie Środkowo-Wschodniej	– stosuje pojęcia: Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski, strefa Schengen, traktat akcesyjny, program dopłat bezpośrednich	– omawia znaczenie funkcjonowania Polski w ramach strefy Schengen	– charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji Polski z UE